

Однак не слід при цьому ставати на шлях напівправди, відвертатися від діалектики явища – ті самі українці в червоноармійській формі захищали свою Батьківщину від агресора, який зазіхав на саме існування українського народу. Тому-то й війна для них була справді визвольна, Вітчизняна.

Одним із важливих чинників боротьби проти нацизму й фашизму став радянський антинацистський рух Опору. За деякими оцінками, у ньому брали участь понад 200 тисяч осіб, об'єднаних у підпільні групи й організації, партизанські загони й з'єднання. Вони стали постійним чинником дестабілізації ворожого тилу, завдаючи ворогу відчутних матеріальних і людських втрат, порушуючи зв'язок і транспортні комунікації.

«Мала війна» була теж пов'язана зі значними жертвами. За різними оцінками, в лавах партизанів загинуло від 24 до 60 тисяч осіб. Самовідданість і ратна звитяга партизанів дістали гідне визнання. Понад 33 тисячі учасників руху Опору відзначені урядовими нагородами. 6 партизанських командирів нагородже-

ні орденом Суворова, 140 – орденом Богдана Хмельницького I–III ступенів, близько 100 удостоєні звання Героя Радянського Союзу, а С. Ковпак і О. Федоров удостоєні цього звання двічі.

Друга світова війна стала новим етапом українського національно-визвольного руху, який репрезентували різні політичні сили: національно-консервативні, національно-демократичні й націоналістичні (в особі ОУН). Ситуативна (тактична) фаза співпраці з німецькими нацистами вже 30 червня 1941 року (після того, як гітлерівці різко відкинули державницькі домагання бандерівської ОУН) завершилася переходом членів цієї організації в підпілля і початком «двофронтної боротьби» – проти нацистської та більшовицької тоталітарних систем. Насправді існував і «третій фронт» – проти польських військово-політичних сил, які домагалися повернення західноукраїнських земель до складу Польської держави.

За мінімальними оцінками, упродовж Другої світової війни в українському визвольному русі взяли участь понад 400 тисяч осіб, з яких щонайменше 100 тисяч загинули. Ця бороть-

ба засвідчила невмируще прагнення українців до свободи й незалежності, готовність іти на величезні жертви заради цієї мети. Визнання цих людей учасниками боротьби за незалежність України, на наш погляд, є лише одним із важливих кроків, наступним має стати офіційне визнання українських самостійників «воюючою стороною». Цей статус (український самостійницький рух де-факто підпадає під цю дефініцію) дає змогу юридично легітимізувати це доволі суперечливе й складне явище та адекватно «вписати» його у вітчизняний історичний процес.

Указ Президента України № 169 від 24 березня 2015 року «Про заходи з відзначення у 2015 році 70-ї річниці перемоги над нацизмом у Європі та 70-ї річниці завершення Другої світової війни» належно враховує сучасну ситуацію в суспільстві, історичну традицію та очікування більшості громадян, і також сприятиме інтеграції України в світове співтовариство, синхронізації комеморативних акцій, пов'язаних з війною, та перенесенню центру ваги на її гуманітарні виміри й наслідки.

44

10 травня – День матері

Бути мамою. Не заради, а всупереч

Мамин день у нашій країні, відповідно до Указу Президента України № 489/99 від 10 травня 1999-го, відзначається щороку другої неділі травня. А на міжнародному рівні його святкують уже 105 років. 1910-го задля вшанування своєї передчасно померлої матері американка Анна Джервіс добилася від органів влади, аби вони започаткували цей святий день.

Святий – без перебільшення. Історія землян насправді є історією матерів, котрі приводили дітей у світ людей, а потім до кінця життя захищали їх від несправедливостей цього марного світу. Минали епохи, руйнувалися і знову виростали міста, лишень мати в своїй благородній, унікальній ролі залишалася незмінною. Час від часу світлі голови, наснажені почуттям неоплатного боргу перед матерями, створювали парадоксально-правдиві сентенції на кшталт тієї, яка колись визріла в Камю: «Мама. Якби в нас було досить любові до

тих, кого ми любимо, ми завадили б їм померти». Якби...

Ера технічного прогресу, розвиток побутової культури, тотальне поліпшення життя спричинили аксіому: ступінь цивілізованості суспільства прямо пов'язаний із тим, як воно ставиться до матерів. Надає допомогу при народженні дитини чи позбавляє її? Чи заохочує народжуваність? Чи створює для жінок умови, аби вони мільйонними десантами не виїжджали на заробітки й не полишали на довгі роки своїх чад? Нараховує достойні пенсії стареньким за їхню працю на

професійній та сімейній нивах чи прирікає на жебракування?..

Так чи інакше, але неухважність держави до своїх громадян є приводом для ще більшої поваги до тих, хто зважається на материнство. Всупереч усьому. Хоча це в жодному разі держави не пробачає.

Зі святом, дорогі наші мами!

До речі, травень справедливо можна назвати родинним місяцем. Адже 8-го відзначається тематично близький Міжнародний день акушерства, а 15-го – Міжнародний день сім'ї!

Ніла ІВАНЕНКО.